TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLARIN BELİRLEYİCİLERİNE YÖNELİK BİR MODEL DENEMESİ

Güner KOÇ AYTEKİN*

Öz

Küreselleşen dünyamızda Uluslararası Doğrudan Yatırımların (UDY) ülkelerin ekonomik kalkınma ve refahları üzerindeki etki ve önemi giderek artmaktadır. Özellikle içinde bulunduğumuz, bilgi ve iletişim kavramlarının şekillendirdiği yeni dünya düzeni içinde Türkiye için ekonomik ve sosyal refaha ulaşabilmek, istikrarlı ve sürdürülebilir bir büyüme sağlayabilmek büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, ülkemizde ekonomik liberalleşme hareketlerinin, özellikle 1980'li yıllardan itibaren artmaya başlamış olmasına rağmen 1990'lı yıllar da dahil olmak üzere birtakım yapısal reformlarla desteklenememiş olmasından dolayı bu yönde beklenen gelişmeler sağlanamamıştır. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren birtakım yapısal reformların da uygulamaya konulmasıyla birlikte UDY girişlerinde önemli miktarlarda artışlar yaşanmaya başlamıştır. Bu çalışmada; 1998 - 2010 yılları arasındaki süreçte gerçekleşen UDY girişlerinin önemli belirleyicilerinden olan GSYH, Net Uluslararası Rezervler, Dış Borç Stoğu ve Tasarruf Mevduatı Faiz Oranı gibi açıklayıcı değişkenlerin açıklanan değişken UDY'ler üzerindeki etkileri bir ekonometrik model deneme çalışması ile incelenmeye çalışılmıştır. Bu inceleme, ekonometrik modelimizin amacını da oluşturmaktadır. Bu çerçevede model oluşturularak, UDY girişlerinde söz konusu değişkenlerin etkilerinin nasıl ve ne yönde olduğu araştırılmaya ve sonuçları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası Doğrudan Yatırımlar (UDY), Küreselleşme, Liberalleşme, Ekonomik Kalkınma ve Büyüme*

A Model Experiment on Determinants of Foreign Direct Investments in Turkey

Abstract

In a globalizing world, the impact of International Direct Investment (IDI) on economic development and welfare of countries are of increasing importance. Particularly in the new world order shaped by the concepts of information and communication in achieving economic and social welfare for Turkey, to provide a stable and sustainable growth is of great importance. In this context, although our country's economic liberalization movement started to increase especially since 1980s and including 1990s, because of no support with a number of structural reforms, expected developments in this direction was not achieved. Especially by introducing a number of structural reforms since the 2000s, the activities began to experience significant increases in amounts of IDI inflows. In this study, within the period between 1998-2010, the important determinants of IDI inflows such as GDP, Net International Reserves, External Depth Stock and Saving Deposit Interest Rate which are described in the explanatory variables affecting the described variable IDI's were analyzed by an experimental study on an econometric model. This survey also constitutes the purpose of the

* Öğr. Gör. Dr.,Ufuk Üniversitesi, İ.İ.B.F., Uluslararası Ticaret Bölümü, gkocaytekin@ufuk.edu.tr.

econometric model. Creating a model in this context, how and to what extent the effects of the variables on IDI inflows were tried to be investigated and the consequences of that were put forward.

Key Words: *International Direct Investment (IDI), Globalization, liberalization, Economic Development and Growth*